

GGS:n sanojen luokitus

CC BY 4.0 Olli Ruohomäki 2026-07-26

GGS:n käyttämä sanojen luokitus ei tavoittele äärimmäistä lingvististä tarkkuutta eikä perinteisen japanin kieliopillisen analyysin korvaamista. Tavoitteena on parantaa sanastojen käytettävyyttä, vähentää luokittelukiistoja ja tukea erityisesti aloittelevien oppijoiden tekstinymmärtämistä. On olemassa tiettyjä merkkejä ja muita vihjeitä, joiden avulla voit arvata, mihin pääluokkaan tai alaluokkaan sinulle vielä tuntematon sana kuuluu. Tässä on tarkoituksellisesti yhdistetty useita perinteisiä alaluokkia neljään suureen koriin.

1. Nounish on kori sanoille, jotka toimivat ensisijaisesti asioina, käsitteinä, olioina, tiloina, määrinä tai muina substantiivin kaltaisina ilmauksina. Se sisältää sanaluokat:

- **Substantiivi** Sana, joka nimeää asian, käsitteen tai olion. Esimerkki: tamashii 魂 (sielu)
- **Verbaalisubstantiivi** Substantiivi, joka voi toimia myös verbi-ilmauksen perustana. Tunnistaa usein siitä, että sana voi esiintyä sekä substantiivina että suru-verbin kanssa toimintana. Esimerkki: benkyō 勉強 (opiskelu)
- **Adverbiaalinen substantiivi** Substantiivin kaltainen sana, jota käytetään usein adverbimaisesti. Esimerkki: sorezore それぞれ (kukin, erikseen)
- **Laskusana (counter)** Sana, jota käytetään lukusanojen yhteydessä laskemiseen. Sana esiintyy yleensä numeron yhteydessä laskemisessa. Esimerkki: nin 人 (henkilölaskuri)

2. Verbish on kori sanoille, jotka ilmaisevat toimintaa, tapahtumaa, prosessia tai tilaa. Sen löytää usein lauseen lopusta tai läheltä sen loppua. Verbish-kori sisältää alaluokat:

- **Ichidan-verbi** Säännöllinen vokaalivartaloinen verbi. Tunnistaa usein siitä, että sanakirjamuoto päättyy -eru tai -iru. Esimerkki: taberu 食べる (syödä)
- **Godan-verbi** Säännöllinen konsonanttivartaloinen verbi. Tunnistaa usein siitä, että sanakirjamuoto päättyy muuhun tavuun kuin -eru tai -iru. Esimerkki: kaku 書く (kirjoittaa)
- **Epäsäännöllinen verbi** Verbi, jonka taivutus poikkeaa tavallisista malleista. Tunnistaa siitä, ettei taivutus noudata tavallisia ichidan- tai godan-kaavoja. Esimerkki: suru する (tehdä)
- **Transitiiviverbi** Verbi, joka kohdistuu objektiin. Tunnistaa yleensä siitä, että tekeminen kohdistuu johonkin objektiin. Esimerkki: akeru 開ける (avata jotakin)
- **Intransitiiviverbi** Verbi, joka kuvaa tilan muutosta ilman objektia. Esimerkki: aku 開く (avautua)

3. Adjectivish on kori sanoille, joiden päätehtävä on kuvata ominaisuuksia, piirteitä tai laatuja. Se sisältää:

- **i-adjektiivi** Adjektiivi, joka taipuu i-päätteen avulla. Tunnistaa yleensä siitä, että sanakirjamuoto päättyy -i. Esimerkki: akai 赤い (punainen)
- **na-adjektiivi** Adjektiivinen sana, joka tarvitsee *na*-partikkelin substantiivin edellä. Tunnistaa siitä, että sana tarvitsee usein *na:n* ennen substantiivia. Esimerkki: shizuka 静か (hiljainen)
- **Adjektiivisubstantiivi** Substantiivin ja adjektiivin rajamailla oleva luokka joissakin kielioppiperinteissä. Esimerkki: genki 元気 (terve, energinen)
- **no-adjektiivi** Substantiivi, joka määrittää toista substantiivia *no*-rakenteen avulla. Esimerkki: rekishi 歴史 (historiallinen, historiaan liittyvä)
- **Määrittävä ilmaus** Kuvaileva sana, joka ei sovi yksiselitteisesti muihin alaluokkiin. Esimerkki: tokubetsu 特別 (erityinen)

4. Pronounish on kori sanoille, joilla viitataan henkilöihin, paikkoihin, asioihin tai joilla kysytään niistä. Se sisältää sanaluokat:

- **Pronomini** Sana, joka korvaa substantiivin. Esimerkki: anata あなた (sinä)

- **Demonstratiivi** Osoittava sana. Tunnistaa usein ko-, so-, a- tai do-alkuisista osoittavista sanoista. Esimerkki: kore これ (tämä)
- **Kysyvä pronomini** Kysymyssana. Esimerkki: nani 何 (mikä)

Kun tutkin japanilaisia tekstejä, joita en täysin ymmärrä, voin joskus silti aistia niiden taustalla olevan ajatuksen. En näe sitä tarkasti, vaan vain sen muodon. Tässä kokemuksessa on jotakin sekä nöyrää että kaunista. Käytän siitä sanaa *katachi*. Se on oma tulkintani tämän sanan käytöstä, mutta pidän siitä siksi, että se kasvaa suoraan sanakirjan määritelmästä.

katachi 形 (*nounish*) 1. fyysinen muoto, näkyvä ääriiviiva 2. abstrakti muoto, olemus 3. havaittavissa oleva muoto, minkä kautta jokin muuttuu tunnistettavaksi